

GLATTFELDER GYULA A HITSZÓNOK ÉS PAPNEVELŐ

Az 1950-es, 60-as években még sok olyan pap működött, akik résztvettek Glattfelder püspök által vezetett gyűléseken. Egyöntetűen elragadta őket az a tömör lényeglátás, amivel Glattfelder az üléseket berekesztette. Igazi szónoki véna az, amire születni kell, amikor pillanat alatt kell rögtönözni. Márpedig nagygyűléseken, ankétokon sokszor az elnöknek fogalma sincs arról, hogy milyen témafeldolgozással jönnek az egyes előadók, még kevésbé tudja, hogy milyenek lesznek a hozzászólások. Úgy mondták el ezen szemtanuk, hogy ha 10 felszólalás is történt, Glattfelder 10 mondatban kiemelte ami közös, és megálapította, hogy miket kell csinálni az elhangzottak alapján. - Másik szubjektív emlékem: Akik hallgatták Glattfelder beszédeit, mai Cicerónak mondták. Hoszszú körmondatokat szeretett, ahol a figyelmes hallgató kereste, hogy mikor következik a mondat alanya vagy állítmánya -, mert éppen azt hagyta utolsó szónak.

Egy jó szónok, mint Aranyaszájú Szent János, mindig ráérezett az evangélium magyarázata közben, hogy mi az időszerűség? Glattfelder beszédeiben két gondolat volt kiemelkedő: Egyik a szociális kérdés, a másik a Trianonban megálázott magyarság sebzett önazonosság-tudata. Mindegyiken a maga módján gyakorlatilag is segített, hiszen Szegeden volt először a Quadragesimo Anno alapján egyház-szociológiai katedra, (ahol Kerkai Jenő oktatott,) és mint aki maga is lelkileg megsebesült, utód-államból kiutasítást kapott, nagyon sürgető feladatnak érezte az oktatást a legkisebb tanyaközpont helytől felfelé az újonnan alapított Szegedi Egyetemig. Az önazonosságot magas tudás adja vissza.

Lássunk pár példát. A kéziratszám 17/1931 IX. 29/ "A pogányság féktelenséget jelent, a kereszténység hívő meggyőződésben remekelt. Vakmerő rajtaütésszerű kalandok csábíthatták azt, aki a pillanatnyi sikeren túl nem látott - de aki a pillanatnyi sikeren túl nemzeti nagyságot és állandóságot áhított, annak csak azon jelígemondata lehetett, mely a lelkisége: Ég és föld elmúlnak, de az én igéim el nem múlnak." "A szentistváni szellem egységes és természetfölötti beállítottságánál fogva a legszociálisabb erőnek bizonyult, és fog is bizonyulni mindenkoron." - 24 sz.(1934) "A társadalom pillérei között legmélyebb és legszentebb is az oltár és a tűzhely. Nagy szerep jut a jognak, fegyvernek és anyagi javaknak, de jelentőségük eltölpül a hit és családi otthon szent misztériuma mellett. A népek aszerint emelkednek vagy hanyatlanak, amint életükben első helyet biztosítanak e megszentelt értékeknek, vagy pedig anyagi és hatalmi szempontok uralják lelküket." "Amikor történelmi katasztrófák éjjelén népek porbaomlottak, s a nagyszerű halál reménytelen víziója rémített, a kegyelem és családi szeretet rejtett szentélyeibe visszavonuló emlékezés biztosított feltámadást. (Irország, Lengyelország... (27/1934. Kat.Kör). "...Gellért és munkatársai formálták a magyar műveltséget is. A csanádi iskola nemcsak kimagasló fellegrvár volt az alföld rengetegében, hanem a finomult és emelkedett, a kereszténységtől átítatott nemzeti gondolkodásnak is forrása és szüntelen megtermékenyítője. Hogy az a magyar nemzet, amelynek fegyverétől rettegett a félvilág, s azért vesztére össze is esküdött, s csak egy lépés választotta el a nagyszerű és reménytelen haláltól, az európai népcsaládnak egyenjogú tagja, a műveltség hordozója, s a keleti barbárság ellen védelmezője lett, - s ezzel szerzte meg igazi méltóságát a nemzetek családjában - az annak a munkának

eredménye, melyet Szent Gellért és testvérei a gazdagabb és nemesebb élet-szemlélet beoltásával a nemzet lelkébe végeztek, s ezzel maguknak minden ércnél maradandóbb emléket emeltek."

E kiragadott példák mindkét tételünket igazolták: Jelentős magyar és ugyanakkor szociális gondolkozását - és hogy ezt művészien körmondatokba foglalta. De most még egy, 32 sz.(OPE, '35)... "Amint a költő vagy alkotóművész nagysága abban ragyog, hogy megérzi egy világ lelkének lüktetését s a milliók szívéből tudja napfényre hozni a titkos vágyakat és reményeket, melyek megvalósulása az emberiség haladását, boldogulását jelenti, - éppúgy az íróban is a történelmi nagy vágyak művészi megszólaltatóját látja, és becsüli, s azért munkáját nem a számok, sorok és szerződési pontok, hanem aszerint értékeli, hogy mennyire tudott a lelkekhez közelférkőzni, úgy belőlük a jövőt megtermékenyítő lehetőségeket a valóságba átvarázsolni, mint azokat a nagy gondolatokkal szemben fogékonnyá tenni, és áldozatra hangolni."

Ezen utóbbi hosszabb citátummal igazoltam azt is, hogy miért volt olyan "banghai" érzékenysége a sajtó iránt, de azt is, hogy miért választották éppen őt írók elnökükké, meg művészek kiállításai megnyitójává.

Előbb szó volt arról, hogy aki művészi fokon lesz szónokká, az a homiletika történetének tanúsága szerint érzi, hogy a hallgatósága mire kíváncsi, mire fogékony. Példákat láttunk, hogy ezt Glattfelder érezte, és művészien beszédébe beleépítette. Nagy szónokoknál, még ha királyi szónok volt is, mint Bourdaloue, volt két fontos vonás: Népiesség és gyakorlatiasság. Erre példák seregét lehetne felhozni húsvétkor tartott székesegyházi beszédeiből: "Lesz feltámadás, Öröm a fájdalomban, Hitünk erőssége. "A természeti ember és a kegyelem embere" címek is elárulják. A 206-tól 212-ig számozott, s szinte évente az A.C-nek küldött egyéb beszédei elárulják, milyen érzékeny volt a világiak apostolkodására is, amit X. és XI. Pius pápák sürgettek. Még nem volt püspök, amikor bátran le merte írni: (209, Alkotmány 1907) Budapest Mucsánál is mucsább, amikor egy plébániát kérő káplán a protestáns és zsidó többségű városatyákat kell, hogy végigkilincselje. A "Világ" szabadkőműves lap pedig kacag a katolikusok gyámoltalanságán. - Ebben Prohászka tanítványa volt, aki kimondotta, hogy a liberalizmus utópia. [(Össz. Művei X. kötet, a Korunk lelké-ben.)] Glattfelder pedig 6 évvel később folytatta: A liberalizmus szellemi forradalom a kat. egyház ellen. (Magyar Sion, 1902./V.)

Ha tartott is ún. "panegirikus" beszédeket, a tanár kiütközött belőle. Inkább oktatott, minthogy érzélgősködjön. Még a karácsonyi beszédei is: 194-200 stb. Arra int, hogy Heródes azt hitte, hogy a gyilkosságaival minden kérdés megoldott. A napkeleti bölcsek pedig példát adnak minden kor Isten-keresőinek. Három tulajdonságuk: Hívó - Bátor - Őszinte. Míg az istenkerülő: Hitetlen - Gyáva - Alattomos.

1933 utáni beszédeiben kiérződik az aggodás: A berlini és a moszkvai két szélsőség nemcsak ideológiailag fog összeecsapni, hanem fegyverrel is. Mindkettőt kritizálja, de nem annyira nyíltan, mint pl. a hírlapi cikkeiben. A szószéken Pázmány tanítványa - az nem vitafórum helye. Abban viszont inkább Serédi tanítványának látom, hogy növekvő aggodalommal néz a jogállam fogalmát kiszorító faj-állam ellen. (53, 113, 188 stb.)

A patológia tanítása szerint az egyházatyákból Naziánzi Sz. Gergely, illetve nyugaton Szt. Ambrus volt az, aki pogány rétorokat felülmúlva de módszereikből merítve, bevezették a ker.gyászbeszédeket. Ilyenek tartására bőven kijutott Glattfeldernek, sőt éppen a nagy szónokokat ő búcsúztatta. A felsőház-

ban Apponyi Albertet, a Kerepesi temetőben pedig Tóth Tihamért, Bangha Bélát, Buttykay Antalt.

Nem találatott hagyatékában jegyzet, kézirat arról, hogy a retorika elméletét hogyan, milyen módszerrel oktatta? S ehhez hogy szabta tanítványai egyéniségét? De maga a tény, hogy Tóth Tihamér, aki rádióbeszédeivel és érdekességeivel felülmúlta mesterét, hálás tanítványának vallotta magát, azt jelzi, hogy korszerű és jó forrásai voltak. (2 tény: 1. pesti prefektusság, 2. temesvári tanítás.)

Mit tett Glattfelder a papnevelésért?

Ha ezt 1943-ban, a temetését követően az első embertől az utcán megkérdeztük volna, rögtön rámutatott volna: Ime, itt a Dóm-téren a szeminárium. Sőt, Temesvárott, ahol még alig töltött 3 évet, már felépített egy kisszemináriumot. E téren egyházmegyénknek jócskán volt lemaradása. A Mária Teréziától alapított 5 egyházmegye, 1777-ben már nekifogott papnevelde építésének, vagy elhagyott zárda szemináriummá alakításának. Temesvárott, ahol ősi szemináriumnak kellett volna lennie, csak a XIX. században került erre sor, Kőszeghy László püspök idején, 1806-ban. Így tulajdonképpen a sorrendben két utolsó latinszertartású papnevelde - mind csanádi volt.

Egy jó szeminárium - amelynek alapszabályait Lányi Ede SJ rektorral dolgoztatta ki - elsősorban is lelki nevelést ad. A lelkiség fölényét Ő pedig még a szentimrés egyetemistáktól is elvárta, afortiori a kispapoktól (79 sz.). Hat gépelt oldalt kitevő buzdítást írt a pesti kispapoknak is, amikor a M.E.I.100 évfordulója volt. "A pap jobban mint bármely állás képviselője, befolyást van hivatva gyakorolni a gondolat fejlődésére, az erkölcs alakulására, a társadalmi kapcsolatokra, szóval a legbensőbb emberi viszonylatokra, s ezért a kispap is, ki erre a magasztos pályára készül, ha tudatával bír hivatása magasztos voltának, nem tud megelégedni mint valami szobatudós a dolgok egyszerű szemléletével, vagy a történeti erők elméleti számbavételével, hanem törekszik már a zsenge lélek tehetségeit úgy formálni, s az étellel kapcsolatba hozni, hogy abba valamikor mint tényező léphessen be. Az őt Küldőnek nem hűtlen sáfarául, hanem emberek halászául." 179/A MEI-ben köszöriülték tollukat azok a későbbi nagy történészek - Karácsonyi, Fraknoi, -akik a nagy egyházpolitikai küzdelmek korában tudásukkal szerezték vissza a vallás tekintélyét. Példának hozza még Zubriczkyt és Turi Bélát is, mint itt nevelődött apologetákat. - Cikket kértek tőle a Papi Lelkiség megindulásakor, 1941-ben. (124 sz.) Erre 3 MEG-gel felelt: Istent MEG-hallani, MEG-érteni, - MEG-becsülni.

Talán sejtve későbbi nagy szervezői feladatait, kispap korában laurea-értekezésnek választotta témául, és 80 oldalon dolgozta ki a plébánosok jogai és kötelességei a jövedelmek és javadalmak körül. (183)

Eszményt is mutat be kispapnak, - papnak, amikor Marczel M. a 8 kötetes "Bontakozó élet"-hez kért előszót. A nevelésünk célja az önnevelésre vezetés. (182) Nemcsak elvont eszményt, de konkrétet is, amikor Prohászka idézi fel: Ecce sacerdos magnus (180, Egyházi Lapok/189 is). Papnevelői feladatokkal a Szegeden megtelepült jezsuita rendet bízta meg, akiről alapításuk 400 évfordulóján többfelé is írt. (187)

A nevelésnek mindig van azonban negatív oldala is. Valamitől való óvás! 1909-ben "Aggasztó tünet" címen még a modernizmustól óv, megfelelően X. Pius akkori rendelkezéseinek. (175) Már 30 évvel később a kor szélsőségeitől óv

(Pécsi - Mór ünnepek, 92 sz.). A pannonhalmi cellájából vészes határszélre helyezett, remetéből lett püspök, jeles politikus is: ő koronázza I. Endrét. Következtetés: "Dőre felfogás, hogy az egyház ne politizáljon, mert ha nem teszi, szerezsevadások hátbatámadják."

Ahogy a szónoki témakörnél kiemelten imént bemutatam, úgy a papnevelési témában sem lehet megkerülni világháborúk korszakában a magyarság problémáit! Van-e a magyar papnak speciális feladata? Különleges történelmi küldetése? - Lássunk erre is pár jellemzőbb példát a nagyon sok közül. Krisztus és a magyar falu (184) a pap kettő között a metszéspont. A magyar értelmiség képzésében, a Szent Imre kollégiumokba csakis a legkiválóbb papok kaptak előjárói megbízatást (174 sz.). A Dunántúl-ba írta 1911-ben "korszerű kereszténység" címen: A kereszténység ma Magyarországon nem az az imponáló és parancsoló tényező, mely a középkorban volt. Az emberek egy része...elfordult, de az Egyház is szellemi, kulturális, anyagi követelményektől... elzárkózott, lassú és kisszerűen kísérletező. Ha csak a 2000 éves érdemeikről himnuszozunk, nem vagyunk életé, korunké...üdvösségünket ne keressük görcsös ragaszkodásban. Ma a hithirdetőnek nem őserdőkbe kell nyomulnia, s a kereszt körül polgári életnek otthonát felépítenie, hanem gyárvárosok háztengerébe kell merülnie, s korom, piszok, és szociális nyomor között kell a kereszt derűjét szétárasztania...Nem szabad húzódní azért, mert 2000 éve másképp volt. Ha elmúlt az idő, amikor az ősfoglalkozás konszolidáltabb viszonyai között egyszerű lelkipásztori eszközökkel lehetett az egyház feladatainak eleget tenni,...a kereszténységnek a változott viszonyokhoz alkalmazkodnia kell, s szolgálának kötelességük mindent elkövetni, hogy a régi credo az új viszonyok között érvényesüljön! Ha az igehirdetésnek megszentelt formái nem elégségesek az Evangélium szellemének mindenüvé eljuttatására, meg kell ragadni a tollat, meg kell indítani Jézus nevében a rotációs gépet, meg kell kezdeni a Szentlélek segítségével hívása mellett a kolportázst, ugyanazzal az agitálással, ugyanazzal az energiaával, s főleg több hittel, mint azok teszik, akik a másik oldalon állnak, s nincs kétség benne: Krisztus törvénye érvényesülni fog a XX. században is!"(176 sz.)

A papságot is figyelmeztette 1938-ban, amikor a Szt. Jobb országjárásra indult: Ez ne legyen csupán egy utólelkesedés...(81) De ugyanígy amikor Juhász Kálmán megkezdte az egyházmegyétörténet-írást, az I. kötethez írt ajánlóban: Kicsiben Hazánk sorsa látszik az egyházmegye tépett sorsában, a múltjából okuljunk a jövőjére.(181) Nagyon időszerű volna most szó szerint idecsatolni, fénymásolni egy 4 oldalas gépelményét, amely keltezetlen, a géptípusból következő a Quadragesimo Anno-t követő évekből való, és "Szociális papi felelősség" címen olvasta fel valahol. "Ha a pápai nyilatkozat el se hangzott volna, a papságnak a néppel való vérségi és lelki közössége érthetővé teszi a felfokozott figyelmet, amelyet az újkori gazdasági viszonyok által megteremtett társadalmi válsággal szemben tanusít. Nemcsak a szüntelen feszültség és aggodalom irányítja a lelki élet szolgálait békevágyuk hajlamait követve a segítség módjának kutatása felé, hanem a belátás is, hogy a tűrhetetlen szociális helyzet, a megélhetésnek nemcsak gondja, hanem lehetetlensége, az erkölcsi ellenálló erőket leszereli, s a nemtelen eszközöket úgy felfokozza, hogy a lélek igényeinek kielégítése s a vallási kötelem zavartalan teljesítése szinte lehetetlenné válik... Imádkozni, erényt gyakorolni, kegyelmi életet élni aligha fog olyan nép, amelynek többsége nélkülözi az ember-méltóság által igényelt gazdasági és jogi életnivót, s nyomasztó gondok alatt lelkileg elsorvad. A tömegek heroizmusra nem kényszeríthetők. ...Az érdeellentétek közé ügyes kézzel, s főleg

bölcs ítélőképeséssel kell nyúlni... A pápák nem idegen területre tettek ki-rándulást, amikor a szociális rend...feltételeit kodifikálták, amint Üdvöztőnk se kevert idegen hangot az Úr imádságába, amikor a mindennapi kenyér igényét megállapította. Ez nem hatalmi kérdés, hanem Istentől az emberi természetbe oltott elemi jog, amelynek tisztelete a lelki haladás előfeltétele, s azt biztosítani nem népgyűlések és agitátorok mint inkább a templom és igehirdetés feladata. **Épp ezért a papság** ne húzódjék a **felvilágosító eszmeterjesztés** és szervezés komoly és fáradságos munkájától...Amily elemi kötelesség azonban a szociális igazság szolgálata, épp oly komoly feladat, hogy ez tényleg az igazság jegyében történjék. Végzetes hibája korunknak, hogy a legeszményibb elgondolásokat másodrendű célok szolgálatára sajátítja ki...A pap feladata, hogy szent dolgok szentül kezeltessenek, s emberi hiúság és hatalmi vágy azokat ne kompromittálja...Az emberiség mai lázalmában hivatottság nélküli törtétk serege érez képességet éltre törni, totális hatalmat igényelni...A papok, amikor erre a munkatérre lépnek, sohse feledjék, hogy nem saját dicsőségükért, hanem a köz javáért kell fáradozniuk, s mihelyt megejti őket a kísértés, hogy személyüket a kollektív érdek elé helyezték: Már kontárokká lesznek. Jó-akarát egymagában nem elég, mert elfogultsággal és értelmetlenséggel szemben csak hősi kitartással végzett munka és mindenekelőtt önzetlen áldozatos-ság fog sikert biztosítani. Látszateredmény, ünnepsiker, számdobálódzás még nem viharálló, gyümölcsöző, fegyelmezett szervezés!... - A tömeg sokszor követ-keztelen, hálátlan. Akit csalódás, meddő munka elkedvetlenít, inkább marad-jon könyvei és hitbuzgalmi, szintén áldott ténykedése között...De aki erre ked-vet, erőt érez, ne riadjon vissza külső és belső akadályoktól, hanem bocsátkoz-zanak bátran a viharzó tengerre, azzal a megnyugtató tudattal, hogy az Úr a mai égháború idején se alszik." (178 sz.) Ahogy látszik, inkább az agrár- mint a városi proletariátus kérdése lebegett szeme előtt.

A lelki, nemzeti és társadalmi nevelés után nézzük végül a szorosabb teo-lógiai kiképzésben mik voltak az elvei? - A kor szelleméhez híven volt benne egy egészséges optimizmus, amit nem mernék tirumfalizmusnak nevezni. Csak legyen tudatában a pap egyháza verhetetlenségének. (111 sz.) Jó tudományos felkészültség - már maga is aktívabb hithűséget eredményez.(173, Magy. Áll. 1902. X.16.) Még német nyelvű beszédében is - magyar egyházának hivatására gondol (177, - Mutter Germania wacht den Deutschen - példa a magyar papság és intelligenciának. - Nagyon a fejlődő papi jellemhez köti a szeretet filozófiáját (187, contra Jaures) és a fegyelmet (187, jezsuita példa). Mint szó esett róla, sok szépirodalmi és művészeti szakkérdésben kérték fel őt köz-szereplésre, ta-lán éppen emiatt a kispapok egyházművészeti kiképzését is fontosnak tartotta. (181, ez kiérződik szinte minden évben az OPE-beszédekből is.)

Kiemelten két teológiai szaktárgy volt, amiről részletesebb elvei maradtak fenn. Az egyháztörténelem, és a szociológia voltak ezek. - Országos tanácskozás volt a Manrézában 1932-ben, hogy főleg a vidéki szemináriumoknak mi legyen a historia-könyve, miután minden addigi elfogyott. Négyoldalas beszédet tar-tott, amelyen a trieri Marx Ignác könyvét tartotta a külföldi szakirodalomból legjobbnak, és fordítójának ő jelölte ki Bilkey Ferencet.(185) Mai szemmel is ér-dekes, hogy miképpen rakja egymás mellé Rapaics, Knoepfler, a névtelen pesti prof-műveit, - majd milyen tanulást von le Bilkei 4 addigi saját művéből és 4 fordításából. - A Quadragesimo Anno-t követően minden országban rendeztek konferenciákat a papok részére. Nálunk ez először Pesten történt, 1932 III. 7-én. Másfél oldalt kitevő beszédében frappánsan megállapítja: Az igazságosság és a megélhetésnek velünkszületett emberi joga szabályozza az összes gazdasági

kérdéseket. Végül három pontba sorolja a gazdasági válság papjainak feladatát: 1. Áttörni jelszavak frontját, tőkést-munkást is meggyőzni, hogy jogait erkölcsi szemlélet, s nem osztályharc oldja meg. 2. Amíg az nem sikerül, nagyarányú karitatív tevékenység az irgalmasság bemutatása. 3. Lelkeket ma megülő katasztrófális pesszimizmus helyébe keresztény derülátás, mely áldozatkészségre és méltányosságra vezet.

Amit 1927-ben Prohászka írt, az órá is áll: A papnevelés volt első és utolsó ambíciója. Ha szabad összehasonlítani, abban felülmúlta Prohászka, amit (180) árnyoldálnak ír: Hajótörötteket nem vett védőszárnyai alá. Más megyékből, külföldről, szerzetekből elbocsájtott, vagy folyton "új életet kereső" kispap, pap éppen Prohászka negatív tapasztalatain okulva, a csanádi Egyházmegegyébe nem kerülhetett. - Manapság annyiféle szakkönyv jelenik meg családi, művészi, zenei, természettudományi, irodalmi, erkölcsi, azonbelül testi nevelésről, - s amelyhez annyi hozzászóló van, akkor nem érdektelen a papnevelés kérdéseiben is klasszikus elődökhöz tanácsért fordulni. S ebben nagy mesterünk marad Glattfelder Gyula.

Függelék

Glattfelder Gyula néhai püspök beszédei és apróbb dolgozatai, - melyek intézményünk kéziratárában találhatóak. (Szeged-Csanádi Püspökség Levéltára) (NB: Egy sincs, ahol MINDKÉT példány megvolna. Vagy a gépírásos - fialtorkorában kézírásos - példányt tette félre, vagy a róla megjelent sajtóvariációt - s ez lehetett nemcsak egy újság, hanem a Parlamenti Tudósító is.)

E kimutatás készült az 1974-es jubileumi évre, (1-174 számig) akkor időrendi sorrendben helyeztem el. Ám amint teológiai professzor lettem (1984), sőt kinevezett levéltáros is (1987), előkerült sok más Glattfelder-irat is különféle irattömegekből, szentszéki és gazdasági csomókból is. Ezeket lajstromba foglaltam 1993 tavaszáig, de csak az előkerülés, és nem a valószínűsíthető időrendiség szerint. Egy általam adott sorszám minden egyes iraton rajta van, következik a dátum, végül a téma.

1. 1909. nov. 14. - 12 oldal - Isten mindenhatósága. (?Bp. Egyetemi templ.?)
2. 1909. nov. 21. Félelem, a gyónás jelentősége.
3. 1909. nov. 28. Halálra készülés = A bűn kerülése.
4. 1909. dec. 5. Milyen hitet sírnak vissza a nemzetek?
5. 1909. dec. 12. Krisztus a sohsem kompromittált tanító, főpap, és hős.
6. 1909. dec. 19. Miért lett az Isten emberré?
7. 1910. jan. 23. A hivatalosak és választottak szembeállása, az isteni és emberi mérték kétféle értelme - főleg épp Krisztusban.
8. 1910. jan. 30. Ne keményítsük meg szívünket!
9. 1910. febr. 6. Nem elég, ha Krisztus keresztje a falainkon függ, de belül is lógjon.
10. 1910. febr. 13. A keresztény egység nem ismer féktelenséget, se testiséget, se fantomok hajszolását.
11. 1910. febr. 20. - A Táborhegy világa nem értékelhető az emberiség erkölcsi emelkedettsége és szentsége nélkül.
12. 1910. febr. 27. A gyermekét gyászoló szülő lélekelemzéséből kiindulva az élő kegyelemhez és hatalomhoz jut.
13. 1910. márc. 6. - Aki Krisztust keresi, az Eucharishtiában megtalálja.